

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

30 juin 2005

PROPOSITION DE LOI

**insérant dans le Code d'instruction criminelle
diverses dispositions déterminant les
conditions légales de la confrontation en tant
que méthode d'investigation**

(déposée par MM. Bert Schoofs,
Bart Laeremans, Filip De Man et
Mme Nancy Caslo)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

30 juni 2005

WETSVOORSTEL

**tot invoeging in het Wetboek van
Strafvordering van de wettelijke voorwaarden
van de confrontatie als onderzoeksmethode**

(ingediend door de heren Bert Schoofs,
Bart Laeremans, Filip De Man en
mevrouw Nancy Caslo)

RÉSUMÉ

Il arrive que des auteurs d'infractions soient acquittés parce que leur identification n'a pas été effectuée correctement. C'est la raison pour laquelle les auteurs souhaitent instaurer un cadre légal qui définisse les conditions exactes auxquelles l'identification de l'auteur doit satisfaire.

SAMENVATTING

Het gebeurt dat daders van misdrijven worden vrijgesproken omdat de daderherkenning niet correct is gebeurd. Daarom wensen de indieners een wettelijke regeling die de precieze voorwaarden omschrijft waaraan een daderherkenning moet voldoen.

<i>cdH</i>	: Centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	: Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	: Front National
<i>MR</i>	: Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	: Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>Vlaams Belang</i>	: Vlaams Belang
<i>VLD</i>	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT :</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering</i>
<i>MOT :</i>	<i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le 31 janvier de cette année, le tribunal d'appel de Gand a acquitté deux suspects faute de preuve. Pourtant, les accusés avaient été «reconnus formellement» par diverses victimes de vols.

Cet arrêt a fait grand bruit parmi les membres de la police et du parquet. Le motif de l'acquittement résidait dans la façon dont avait eu lieu l'identification de l'auteur sur la base d'une photo. Le juge a estimé, *in casu*, que les enquêteurs avaient procédé de manière suggestive et non scientifique.

Les auteurs de la présente proposition souhaitent que l'on évite à l'avenir de tels «accidents» en rapport avec l'identification de l'auteur et préconisent dès lors l'instauration d'un cadre légal qui définisse les conditions précises auxquelles doit satisfaire une «identification formelle de l'auteur» ou «confrontation».

Nous nous inspirons, pour ce faire, de la procédure élaborée aux Pays-Bas, où existe également une réglementation légale¹ basée sur les connaissances scientifiques et les méthodes d'investigation dérivées.

L'expert néerlandais Willem Wagenaar estime que seule la confrontation au travers d'une glace sans tain peut apporter une preuve fiable. Lors d'une confrontation au travers d'une glace sans tain, on montre plusieurs personnes au témoin à travers la glace. La présentation d'un album photo contenant des centaines de photos d'auteurs potentiels ou la présentation de seulement quelques photos des suspects constituent par contre une façon peu fiable de collecter des preuves grâce à l'identification par voie de témoins.

C'est pourquoi nous préconisons de réglementer légalement la confrontation au travers d'une glace sans tain.

¹ Besluit van 22 januari 2002, houdende vaststelling van regels omtrent de toepassing van enige maatregelen in het belang van het onderzoek (Arrêt du 22 janvier 2002 fixant les règles relatives à l'application de certaines mesures dans l'intérêt de l'enquête).

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Op 31 januari van dit jaar sprak het Gentse hof van beroep twee verdachten vrij bij gebrek aan bewijs. Nochtans waren de beklaagden «formeel herkend» door diverse slachtoffers van diefstallen.

Dit arrest zorgde voor heel wat ophef bij politiemensen en leden van het parket. De reden voor de vrijspraak was gelegen in de wijze waarop de fotoherkenning had plaatsgevonden. De speurders zouden volgens de rechter in casu immers suggestief en onwetenschappelijk te werk zijn gegaan.

De indieners van dit voorstel willen dergelijke «accidenten» in verband met daderherkenning in de toekomst vermijden en pleiten daarom voor een wettelijke regeling die de precieze voorwaarden beschrijft waaraan een «formele daderherkenning» of «confrontatie» dient te voldoen.

Hij spiegelt zich hiervoor aan de wijze waarop er in Nederland wordt gewerkt. Ook in Nederland is er een wettelijke regeling¹ die gebaseerd is op wetenschappelijke bevindingen en daarvan afgeleide onderzoeksmethoden.

De Nederlandse deskundige Willem Wagenaar houdt voor dat alleen de zogenaamde «spiegelconfrontatie» een betrouwbaar bewijs kan opleveren. Bij een spiegelconfrontatie krijgt de getuige enkele personen te zien door een éénrichtingsspiegel. Het voorleggen van een fotoboek met honderden foto's van mogelijke daders of het voorleggen van slechts enkele foto's van de verdachten daarentegen vormen een onbetrouwbare wijze van bewijsgaring middels de herkenning door getuigen.

Derhalve kiest de indiener van het voorstel voor de wettelijke regeling van de spiegelconfrontatie.

Bert SCHOOF (Vlaams Belang)
Bart LAEREMANS (Vlaams Belang)
Filip DE MAN (Vlaams Belang)
Nancy CASLO (Vlaams Belang)

¹ Besluit van 22 januari 2002, houdende vaststelling van regels omtrent de toepassing van enige maatregelen in het belang van het onderzoek.

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Le livre Ier, Chapitre IV, du Code d'instruction criminelle, est complété par une section III, libellée comme suit:

«Section III — La confrontation

Distinction première — Définition

Art. 47*bis*1. La confrontation est une méthode d'investigation au cours de laquelle un témoin examine l'apparence physique d'un prévenu en vue de déterminer s'il le reconnaît comme ayant été impliqué dans une infraction.

Distinction 2 — Conditions générales pour l'application de la confrontation

Article 47*bis*2. À peine de nullité, la confrontation s'organise comme suit:

1° le procureur du Roi ou l'enquêteur qui mène la confrontation décrit la préparation ainsi que la méthode et la procédure suivies. La description est consignée dans un procès-verbal;

2° l'enquêteur qui présente les personnes à observer ignore qui est le prévenu parmi les personnes montrées;

3° le prévenu ne peut être connu du témoin pour d'autres motifs que l'infraction dont il est soupçonné. Au cours de la confrontation, le témoin ne peut être vu ni du prévenu, ni des figurants;

4° le témoin doit toujours être confronté à plusieurs figurants qui présentent une ressemblance suffisante avec le prévenu. La confrontation du témoin avec le prévenu et avec les figurants ne peut se répéter;

5° en vue d'une confrontation, le procureur du Roi peut donner l'ordre au prévenu de se raser ou de couper sa moustache, sa barbe ou ses cheveux. Les poils et cheveux ainsi rasés ou coupés doivent être détruits;

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet

Art. 2

Boek I, Hoofdstuk IV, van het Wetboek van Strafvordering wordt aangevuld met een afdeling III, luidende:

«Afdeling III — De confrontatie

Onderafdeling 1 — Begripsomschrijving

Art. 47*bis*1. De confrontatie is een onderzoek waarbij het uiterlijk van een verdachte door een getuige wordt geobserveerd om vast te stellen of de verdachte door deze persoon wordt herkend als betrokken bij een strafbaar feit.

Onderafdeling 2 — Algemene voorwaarden voor de toepassing van de confrontatie

Artikel 47*bis*2. Op straffe van nietigheid gebeurt de confrontatie als volgt:

1° de procureur des Konings of opsporingsambtenaar die de confrontatie leidt, beschrijft de voorbereiding, de gevolgde werkwijze en de procedure. De beschrijving wordt vastgelegd in een proces-verbaal;

2° het feitelijk tonen van de te observeren personen gebeurt door een opsporingsambtenaar die niet weet wie van de getoonde personen de verdachte is;

3° de verdachte mag niet om andere redenen dan de strafrechtelijke feiten waarvan hij wordt verdacht, bekend zijn aan de getuige. Tijdens de confrontatie mag de getuige noch zichtbaar zijn voor de verdachte noch voor de figurerende personen;

4° de getuige dient steeds te worden geconfronteerd met meerdere figurerende personen die voldoende gelijkenissen vertonen met de verdachte persoon. De confrontatie van de getuige met de verdachte en figurerende personen mag niet herhaaldelijk plaatsvinden;

5° ten behoeve van een confrontatie kan door de procureur des Konings een bevel worden gegeven tot het afscheren of afknippen snor, baard of hoofdhaar. Het daarbij verwijderde haar dient te worden vernietigd;

6° l'enquêteur visé au 2° établit un procès-verbal dans lequel il est, au moins, fait mention des éléments suivants:

- a. le temps qu'il a fallu au témoin pour reconnaître ou non le prévenu;
- b. les réactions verbales et non verbales du témoin;
- c. la déclaration orale du témoin selon laquelle il reconnaît ou non une personne comme impliquée dans l'infraction;
- d. la réponse du témoin lorsqu'il lui est demandé s'il reconnaît une personne de la sélection qui lui est montrée pour l'avoir rencontrée dans une autre situation.».

Art. 3

Il est inséré, dans le Livre premier, Chapitre VI, section II, distinction III, du même Code, un § 3ter, libellé comme suit:

«§ 3ter. Des confrontations

Art. 86sexies. Les dispositions des articles 47bis1 et 47bis2 s'appliquent aux confrontations qui ont lieu dans le cadre d'une instruction.».

16 juin 2005

6° de onder 2° bedoelde opsporingsambtenaar maakt een proces-verbaal op waarin in elk geval melding wordt gemaakt van:

- a. de tijdsduur tot het moment van wel of niet herkenning;
- b. de verbale en non-verbale reacties van de getuige;
- c. de woordelijke verklaring van de getuige omtrent het wel of niet herkennen van een persoon als betrokken bij het strafbaar feit;
- d. het antwoord van de getuige op de vraag of hij iemand uit de getoonde selectie heeft herkend vanuit een andere situatie.».

Art. 3

In Boek I, Hoofdstuk VI, afdeling II, onderafdeling 2, van hetzelfde wetboek wordt een § 3ter ingevoegd, luidende:

«§ 3ter. Confrontaties

Art. 86sexies. De bepalingen van de artikelen 47bis1 en 47bis2 zijn van toepassing op de confrontaties die plaatsvinden in het kader van een gerechtelijk onderzoek.».

16 juni 2005

Bert SCHOOFS (Vlaams Belang)
Bart LAEREMANS (Vlaams Belang)
Filip DE MAN (Vlaams Belang)
Nancy CASLO (Vlaams Belang)